

זהר הקדוש עם ביאור הפתח והכבוד

ראש השנה • המתקת הדינים בראש השנה

מתעורר קול אחר מלמעלה מעולם הבינה, ובוזו מתמתקין הגבורות שבתפארת, ונידון העולם בשיתוף מידת הרחמים.

לאחר שנתבאר שהדינים מתמתקים על ידי השופר, מבאר כיצד ניצולים בני ישראל מקטרוג השטן.

כד ההוא קלא - כאשר הקול ההוא **אתער מעילא ומתתא -** מתעורר מלמעלה על ידי הבינה, ומלמטה על ידי השופר, **כדין -** אזי **כל הטענות דקא טעין ההוא מקטרגא -** שטוען המקטרג ההוא על בני ישראל, **מתערבי -** מתבלבלים, כיון שהתמתקו הגבורות ונחפכו לחסדים ורחמים. כי כל כחו של השטן המקטרג לבא לקטרג לפני הקב"ה, הוא על ידי אחיזתו במידת הגבורה. וכיון שנתמתקו הגבורות, שוב אין לו במה ליאחז כדי לטעון טענותיו והוא נופל ומתערבים טענותיו.

כאן הולך זוהר ומפרש את הכתובים בענין ברכות של יצחק ליעקב ועשו, כי הם מרמזים לדין הנעשה בראש השנה.

ביומא דראש השנה - ביום של ראש השנה, **נפיק יצחק בלחודוי -** יוצא יצחק לבדו, כלומר ההנהגה בראש השנה הוא על ידי מידת יצחק שהיא מידת הגבורה, ושאר הספירות בטלים אליו. ולכן **קרי -** קורא יצחק לעשו שהוא השטן המקטרג, שהוא השוטר והמוציא לפועל של הגבורות, **לאטעמא ליה תבשילין דכל עלמא -** להטעים לו תבשילים של כל העולם, שהם הנהגות ומעשי בני ישראל, לדון אותם **כפום ארחוי -** כפי דרכיהם.

ומביא ראייה שבקשת המטעמים היא בראש השנה.

דהא בהיא שעתא - שהרי על שעת שליטת הדין ההוא, נאמר שם בפסוק, **ותבחיני עיניו מראות' (בראשית כו א),** והוא משום **דנפיק מניה -** שיצא ממנו השטן שהוא עשו שהוא **מאן דאחשף אפי ברין -** מי שמחשיך את פני הבריות, כי כאשר הגבורות שולטות בעולם אין החסדים נראים, ולכן נקרא שכהו עיני החסדים.

וכאשר מתעורר המקטרג, **אתפרש -** נפרד מן החסדים שהיו ממתיקים את הגבורות, **ושכיב על ערסיה דדינא -** ושוכב על מיטת הדין, כלומר, מלכו של עולם יושב על כיסא הדין. **וקרי -** וקורא יצחק לעשו שהוא המקטרג, **ואמר לו 'וצודה לי ציד(ה) וגעשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי' (שם ג-ד),** הבא לי מעשי בני אדם שאדון אותם כפי הראוי להם.

מעוררת השכינה את בני ישראל שיתעוררו למתק את הגבורות לפני שיתחיל השטן לקטרג. ומוסיף, כשהשכינה שומעת שהמקטרג רוצה לקטרג על בני ישראל, מיד לפני שחוזר המקטרג להביא את העונות - **'ורבקה אמרה אל יעקב בנה' (שם ו)** כלומר, **'רבקה' שהיא השכינה, 'אמרה אל יעקב' שהם בני ישראל בניה, רחמיא דנפשה -** אהוב נפשה, **בנה רחמיא דאתמסר לה מיומא דאתברי עלמא -** בנה האהוב שמתמסר אליה מיום שנברא העולם, שהרי פועלים תמיד למען כבוד השכינה הקדושה, **ונפקידת ליה -** והשכינה מצווה לבני ישראל, **לאתערא איהו באינון מטעמים דיליה -** שיתעורר הוא באותן

לפניו יבואר שביום ראש השנה הקדוש ברוך הוא יושב על כסא דין, ונותן רשות לשטן לקטרג, אבל מחמת אהבתו לבני ישראל מצוה להם שיתקעו בשופר, שעל ידי מצוה זו ניתקן מידת התפארת שהוא החסד, ומבלבל את השטן, וכמו כן מרמז ענין זה בבקשת יצחק שהוא הדין לעשוי שהוא השטן שיביא מעשי בני ישראל למשפט, ועל ידי תפילה בדמעות וקול השופר הרמוזים על יעקב, נמתק הדין.

על אף שראש השנה הוא יום הדין פועל הקב"ה לעורר את הרחמים על ישראל

יומא דראש השנה - היום של ראש השנה, **איהו יומא דדינא -** הוא יום הדין, וביום הזה **מלכא -** מלך העולם שהוא הקב"ה, **יתיב בפרסיא דדינא -** יושב על כסא הדין, ואז **סנטירא קא אתי -** המקטרג מגיע **וחפי פתחא דמלכא -** וסוגר את הפתח של מלך העולם, **ותבע דינא -** ותובע לעשות דין עם בני ישראל על עוונותיהם. **ואף על גב דקודשא בריך הוא רחים ליה לדינא -** ואף על פי שהקדוש ברוך הוא אוהב את הדין, **כמה דאת אמר -** כמו שנאמר (ישעיה סא ח) **'פי אני יהו"ה אוהב משפט',** ואם כן היה ראוי לקיים את הדין בראש השנה כטענת המקטרג, מכל מקום **נצח רחימוי דבגוי, לרחימוי דדינא -** מנצחת וגוברת אהבת הקב"ה לבניו על אהבתו את הדין.

כיון שהתבאר כי אהבת בני ישראל מנצחת את אהבת הדין, מבאר מה צויה הקב"ה לבני ישראל לעשות כדי שיעוררו את הרחמים.

ולכן **בשעתא דסנטירא קם למטען מלין עליהו -** בשעה שהמקטרג מתעורר לטעון את דבריו על בני ישראל לתבוע להתנהג עמהם במידת הדין, אזי **פקיד -** מצווה הקדוש ברוך הוא לבני ישראל **למתקע -** לתקוע בשופר, **בגין לאתערא רחימי מתתא לעילא -** כדי לעורר רחמים על ידי השופר מלמטה למעלה, דהיינו שעל ידי שיתקעו ישראל בשופר למטה יתעוררו רחמים למעלה.

הקדמה: שש הספירות מחסד עד יסוד הם חטיבה אחת של ההנהגה הנקראת בכללות 'תפארת'. לכן כאשר צריכים למתק את מידת הגבורה שהתעוררה לדון את העולם רק על פי מידת הדין, יש להמשיך אורות חדשים מעולם הבינה שהוא שורש הרחמים לכלל התפארת, ואז יתמתקו הגבורות. מידת התפארת בכללות היא כלליות של שלש מידות עיקריות, שהן חסד וגבורה ותפארת (הפרטיות), לכן כאשר חפצים להאיר לכללות התפארת, יש להמשיך משרוש התפארת שבכולם הבינה שהוא כולו רחמים, וגם השורש הוא כלול משלש מידות אלו.

ומבאר איך מעוררים את מידת הרחמים על ידי השופר.

בההוא שופר שתוקעים בו למטה, סלקא ההוא קלא - עולה קול שהוא **כלילא באשא ורוחא ומיא -** כלול מאש ורוח ומים, כי קול השופר הוא רוח הפה שהוא לח וחס. **ואתעביד מניהו קלא חדא -** ונעשה מהם קול אחד.

והנה מים הם בחינת חסד, אש היא גבורה, ורוח הוא כנגד תפארת. וקול זה העולה מן השופר הוא העלאת שלש המידות הכלליות של התפארת שהתגברו בהן הגבורות לעולם הבינה כדי למתקן, וההמתקה היא על ידי שמשכים עליהם אור חדש משרוש התפארת שביניה שהוא כולו רחמים.

ועל ידי שעלה הקול מן התפארת מלמטה, **אתער קלא אחרא לעילא -**

המטעמים שלו להביאם לפני הקב"ה שמתנהג עתה במידת יצחק בטרם יביא השטן את צידו. ויעקב שרומז על בני ישראל, אַתְּעַר (דף ק.) מַתְתָּא - מתעורר מלמטה, וּמַתְלַבֵּשׁ בְּצִלוֹתָיו וּבְעוֹתָיו - בתפילות ובקשות.

ומבאר איך ממתיק יעקב את הגבורות של יצחק על פי מה שנתבאר לעיל בענין קול השופר. ומוסיף שהמתקת הגבורות מתחלת כבר מעליית קול השופר עוד לפני שירוד האור מן הבינה.

וממשיך הכתוב איך ממתיקים את גבורות יצחק - וְהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב (שם כב), שהוא על ידי קול יעקב, והוא בְּהוֹא שׁוֹפֵר דָּקָא סָלִיק - על ידי השופר המעלה את הקול מן התפארת, והקול הוא כלול גם מיעקב שהיא בחינת תפארת הפרטית הממצע בין חסד לגבורה, ועל ידי קול השופר אַתְּעַר יַעֲקֹב שהוא תפארת, לְגַבְיָה - כנגד יצחק, וְאַתְקָרִיב בְּהַדְיָה - ומתקרב התפארת אל יצחק, וְיַגִּישׁ לוֹ וְיֹאכֵל (שם כה) את המטעמים שהכין יעקב, וְבַכֵּן אַתְּפָלִיל דָּא בְּדָא - שנכללו החסדים והגבורות זה בזה.

לאחר שהתכללו יעקב עם יצחק שהוא קול השופר העולה מלמטה למעלה, יורד האור מעולם הבינה שהוא הקול העליון וממתקים כל הדינים.

כִּיּוֹן דְאַתְפָּלִיל בְּהַדְיָה - שנכללו החסדים עם הגבורות, נאמר, וְיֹאכֵל לוֹ יוֹן (שם), כלומר, דָּא יוֹן דְמַנְטָרָא - שהביא לו מיין המשומר בענביו מששת ימי בראשית, שהוא בחינת בינה, יוֹן דְהוּא חֲדוּ דְלָבָא - יין שהוא משמח את הלב, כלומר, שממתיק את הדינים, שהוא דָּא דְעֵלְמָא דְאֲתִי - סוד עולם הבא, שהרי בינה מכונה עולם הבא.

כְּדִין - כאשר נמתקו הגבורות על ידי הבינה, נאמר וְיִרְחַ אֶת רִיחַ בְּגִדָיו (שם כז), כלומר, שעל ידי צְלוֹתָא דְסָלְקִין וּבְעוֹתָיו - התפלות שהעלו בני ישראל ועל ידי הבקשות, נמתקו הגבורות שהוא סוד הריח, ואז נאמר, וְיִבְרַכְהוּ, כלומר, שִׁחַ רִוְגָא - הרוגז של הדינים, מבחינת הגבורות, וְחֲדִי לָבָא - ומשמח הלב, מבחינת הבינה שהיא בחינת שמחה, וְכֹלְאָ אִיהוּ רַחֲמֵי - והכל הוא עתה רחמים.

כִּיּוֹן דְאִיהוּ - שהם, כלומר הגבורות, אַתְּפָלִיל - נכללו ביעקב ונמתקו, אזי כָּל אֵינּוֹן חֲיִילִין וְתוֹקְפִין וְרוֹגְזִין דְהוּוּ זְמִינִין - כל אלו הכוחות והדינים הקשים והרוגז שהיו מוכנים לבוא, אַתְּבַדְרוּ וְלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ תַמֵּן - נתפזרו ולא נמצאו שם, וְיִשְׂרָאֵל נִפְקִין מִן דִּינָא בְּחֻדָּה - וישראל יוצאים מן הדין בשמחה שנמתקו הדינים, וּבְכִרְכָּאן - ומבורכים, מבחינת החסד שממתיק את הדינים.

רק לאחר גמר ההמתקה בא המקטרג, ומתאר מה נעשה אז. וְיִהְיֶה אִךְ יֵצֵא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו (שם ל), והכוונה, שיעקב שהם בני ישראל יצאו וגמרו להמתיק את הגבורות, בְּיוֹמָא דָּא - ביום הזה של ראש השנה, בְּחֻדָּה וּבְכִרְכָּאן עֵלְאִין - בשמחה ובברכות עליונות, שנמתקו הדינים מיד בתפילת שחרית שאז

תוקעים בשופר, קודם שהספיק המקטרג לחזור עם מטעמיו. אז - וְעֵשׂוֹ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ, כלומר, דְטָעִין טוֹעֲנֵי - שטוען טענותיו ממקצת הדברים שנשאר בידו לקטרג מְעוֹבְדֵי דְעֵלְמָא - ממעשי העולם, וְיַעֲשֵׂשׁ גַם הוּא מִטְּעַמִּים, (שם לא), כלומר, דְחֲדִיד לִישְׁנִיָּה לְמַטְעֵן טַעֲנוֹת - חדד את לשונו לטעון טענות, וְאַתְקִין סְהָדֵי - והתקין עדות נגד מעשי בני אדם. ומיד, וְיִבְאָ לְאָבִיו וְיֹאמֵר יָקוּם אָבִי, כלומר שהמקטרג שהוא עשיו, מבקש מאביו יצחק שהוא הדינים, דִּיתְעַר בְּדִינָיו - שיתעורר בדיניו, וזאת כדי, וְיֹאכֵל, כלומר, שיקבל את דברי המקטרג, על כְּמָה עוֹבְדִין בִּישְׁוִין - כמה מעשים רעים שנעשו דְכָל עֵלְמָא - בכל העולם, דְקָא אֲשַׁפְחָנָא - שמצאתי.

מיד נאמר, וְיִחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד (שם לג), שהתפשטו קצת מן הדינים, ומפרש, דְהָא לֹא יָכִיל לְאַתְפָּרְשָׂא - שהרי לא היה יכול להיפרד מְפָלְאָ דְיַעֲקֹב - מהתכללותו ביעקב, כלומר ממיטוק גבורותיו, דְהָרִי אִיהוּ בְּחֻדָּה - הוא עתה בשמחה, ולכן, וְיֹאמֵר מִי אֵיפָה הוּא הַצֵּד צִיד (שם), כלומר, שבני ישראל כבר מתקו את הדינים בְּכִמְהָ צְלוֹתָיו וּבְעוֹתָיו - תפילות ובקשות בדמעות שביקשו, וְאוֹכֵל מִכָּל בְּטָרָם תְּבָא וְאַבְרַכְהוּ, כלומר, שהגבורות נהפכו לחסדים לפני שהגיע השטן, וכיון שהוא בהמתקה הוא מברך גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה (שם).

כְּשִׁמוּעַ עֵשׂוֹ אֶת דְבָרֵי (יצחק) אָבִיו וְיַצְעַק צַעֲקָה גְדוֹלָה וְקָרָה עַד מְאֹד וְגו' (שם לד), והטעם, דְחֲמֵי, דְהָא צִידוֹ - שראה המקטרג שהרי צידו, כלומר, המעט העבירות שליקט בידו, לֹא הָוָה - אינו נחשב לְכֹלָם. עַד שנתרצה לְבַתֵּר - לאחר מכן, וְאָמַר לִיָּה יִצְחָק לעשיו, הֲנֵה מְשֻׁמְנֵי הָאָרֶץ יְהִיָּה מוֹשְׁבָךָ וְגו' (שם טז), כלומר, על אֵלִין תְּקִיפִין, וְאַכְלוּסִין דְשָׂרָא עֲמִין - אלו הגיבורים, והמוני שאר העמים, כלומר, ששפעו מגיע ממקום מטונף. וְדָא - ודבר זה שבני ישראל המתיקו את הדינים, קִשְׁיָא לִיָּה מִפְּלֵא - קשה לו לעשיו מכל הדברים, ולכן וְיִשְׁטוּם עֵשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב (שם מא), כלומר, לְמִיזַל אַבְתְּרִיָּה, וְלִקְטָרְגָא לִיָּה - ללכת אחריו, ולקטרג עליו תְּדִיר. בְּרוּךְ יְהו"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

וְיַעֲקֹב, אַתְּעַר מַתְתָּא, מַתְלַבֵּשׁ בְּצִלוֹתָיו וּבְעוֹתָיו.

וְהַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב (שם פסוק כב). בְּהוֹא שׁוֹפֵר, דְקָא סָלִיק וְאַתְעַר יַעֲקֹב, לְגַבְיָה, וְאַתְקָרִיב בְּהַדְיָה, וְיַגִּישׁ לוֹ וְיֹאכֵל (שם פסוק כה), וְאַתְפָּלִיל דָּא בְּדָא.

כִּיּוֹן דְאַתְפָּלִיל בְּהַדְיָה, וְיִבְאָ לוֹ יוֹן (שם), דָּא יוֹן דְמַנְטָרָא, יוֹן דְהוּא חֲדוּ דְלָבָא, רִוְגָא דְעֵלְמָא דְאֲתִי. כְּדִין, וְיִרְחַ אֶת רִיחַ בְּגִדָיו (שם פסוק כז), צְלוֹתָא דְסָלְקִין וּבְעוֹתָיו, וְיִבְרַכְהוּ (שם), נַח רִוְגָא, וְחֲדִי לָבָא, וְכֹלְאָ אִיהוּ רַחֲמֵי.

כִּיּוֹן דְאִיהוּ, אַתְּפָלִיל בְּיַעֲקֹב, כָּל אֵינּוֹן חֲיִילִין וְתוֹקְפִין וְרוֹגְזִין דְהוּוּ זְמִינִין, אַתְּבַדְרוּ וְלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ תַמֵּן, וְיִשְׂרָאֵל נִפְקִין מִן דִּינָא בְּחֻדָּה, וּבְכִרְכָּאן.

וְיִהְיֶה אִךְ יֵצֵא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו (שם פסוק ל), בְּיוֹמָא דָּא, בְּחֻדָּה וּבְכִרְכָּאן עֵלְאִין, וְעֵשׂוֹ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ (שם), טָעִין טוֹעֲנֵי מְעוֹבְדֵי דְעֵלְמָא, וְיַעֲשֵׂשׁ גַם הוּא מִטְּעַמִּים (שם פסוק לא), חֲדִיד לִישְׁנִיָּה לְמַטְעֵן טַעֲנוֹת, אַתְקִין סְהָדֵי, וְיִבְאָ לְאָבִיו וְיֹאמֵר יָקוּם אָבִי (שם), יִתְעַר בְּדִינָיו, וְיֹאכֵל (שם), כְּמָה עוֹבְדִין בִּישְׁוִין דְכָל עֵלְמָא, דְקָא אֲשַׁפְחָנָא.

וְיִחְרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד (שם פסוק לג), דְהָא לֹא יָכִיל לְאַתְפָּרְשָׂא מִפְּלֵא דְיַעֲקֹב, דְאִיהוּ בְּחֻדָּה, וְיֹאמֵר מִי אֵיפָה הוּא הַצֵּד צִיד (שם), בְּכִמְהָ צְלוֹתָיו וּבְעוֹתָיו, וְאוֹכֵל מִכָּל בְּטָרָם תְּבָא וְאַבְרַכְהוּ, גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה (שם).

כְּשִׁמוּעַ עֵשׂוֹ אֶת דְבָרֵי (יצחק) אָבִיו וְיַצְעַק צַעֲקָה וְגו' (שם פסוק לד), דְחֲמֵי, דְהָא צִידוֹ, לֹא הָוָה כְּלוּם, עַד לְבַתֵּר, אָמַר לִיָּה, הֲנֵה מְשֻׁמְנֵי הָאָרֶץ יְהִיָּה וְגו' (שם פסוק טז), אֵלִין תְּקִיפִין, וְאַכְלוּסִין דְשָׂרָא עֲמִין, וְדָא, קִשְׁיָא לִיָּה מִפְּלֵא, וְיִשְׁטוּם עֵשׂוֹ אֶת יַעֲקֹב (שם פסוק מא), לְמִיזַל אַבְתְּרִיָּה, וְלִקְטָרְגָא לִיָּה תְּדִיר. בְּרוּךְ יְהו"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (תהלים פט נג).

מא), לְמִיזַל אַבְתְּרִיָּה, וְלִקְטָרְגָא לִיָּה תְּדִיר. בְּרוּךְ יְהו"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (תהלים פט נג).

Advertisement for 'Nafshi Zmaha Ledet' (My Soul is Ready) featuring 'Nal Ruz Soda' (Nal Ruz Soda). The ad includes a logo on the left, a white dove in flight, and a tray of soda cans on the right. The text reads: 'נפשי צמאה לדעת נל רז סודה' and 'זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הנתר והכבוד" ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים'. At the bottom right, it provides contact information: 'מרכז הזמנות: 1800-22-55-66' and 'אדיס: 054-437-176 | 0176-8806-44-20 | לחשיג בחנותי הספרים המובחרות'.